

BAYAANKA MACLUUMAADKA TALLAALKA

Tallaallada Ugu Horreeya ee Ilmahaaga**Waxaad u Baahan Tahay Inaad Ogaato**

Bayaanno Macluumaad Tallaal badan ayaa lagu heli karaa Isbaanish iyo lugado kale oo badan.

Ka eeg www.immunize.org/vis.

Hojas de Información Sobre Vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite <http://www.immunize.org/vis>

Ilmahaaga ayaa la silin doonaa tallaalandan maanta:

☐ DTaP	☐ Dabayl
☐ Hib	☐ Rotavirus
☐ Cagaarshow B	☐ PCV13

(Bixiyaha: Calaamadee sanduuqyada ku habboon.)

Ka wareyso dhakhtarkaaga "tallaallada isku-jirka ah", kuwaas oo naaqusa tirada tallaallada uu u baahan yahay ilmahaagu.

Tallaallada isku-jira waa ammaan waxtar u leh sida kuwa tallaallada loo siiyo iyaga oo kala gooni ah.

Tallaalladani waxay ilmahaaga ka difaacaan **8 cudur oo halis ah**:

- gawracato
- tetano
- kix (xiiq-dheer)
- *Haemophilus influenzae* nooca b (Hib)
- cagaarshow B
- dabayl
- rotavirus
- cudurka oof-wareenka (pneumococcal)

WAX KU SAABSAN BAYAANKAN MACLUUMAAD TALLAAL

Fadlan akhriso Bayaankan Macluumaad Tallaal (VIS) kahor intuuna ilmahaagu helin tallaalkiisa/keeda, oo hadhow guriga u qaado. Waydii dhakhtarkaaga haddii aad wax su'aalo ah qabto.

Bayanka Macluumaadka Tallaalka ayaa kuu sheegaya arrimaha ku saabsan wuxtarrada iyo halisaha lixda tallaal carruureed ee caadiga ah. Waxaa kale oo ku yaal macluumaad ku saabsan sidaad u sheegi lahayd haddii uu tallaalku dhib falcelin ah keeno, iyo wax ku saabsan National Vaccine Injury Compensation Program (Barnaamijka Qaranka ee Magdhawga Dhaawaca Tallaalka), iyo sidii loo heli lahaa macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan tallaallada iyo cudurrada tallaallada lagaga hortagi-karo. Bayaanno u gaar ah ayaa loo heli karaa tallaalladan.

SIDAY TALLAALLADU U SHAQEYYAAN

Ka Difaaca Cudurka: Markay cartuurtu bukootoo oo ay qaadaan cudur infakshin leh, nidaamkooda difaaca ayaa badiyaan soo saara "unugyo- difaac," ka hortag leh oo markaa ka ilaalinaya inuu isla cudurkaasi ku dhaco mar kale. Jirradu ma aha wax la jecelysto, oo waxy noqon karta khatar ama xitaa dilaa.

Difaaca Laga Helo Tallaallada: Tallaallada ayaa laga sameeya bakteeriyyada ama fayras la mid ah kuwa cudurka sababa, laakiin waaa la diciifiyay ama la dilayba – ama kaliya qaybo ka mid ah ayaa la isticmaalay – si badbaado ay u noqdaan. Ilmaha difaaca jidhkiisu wuxuu tallaalka uga jawaabaa sidii uu uga jawaabi lahaa haddii uu cudurku dhab ahaan ku dhici lahaa oo kale. Taas macnaheedu waa in ilmaha difaaciisu uu u kobcayo si la mid ah, laakiin isaga oo aan marka horeba jirran.

WAXTARRADA TALLAALKA: WAA MAXAY SABABTA LA ISU TALLAALAYO?

Cudurrada ayaa dhaawacay ama dilay carruur badan sannado badan Maraykanka gudahiisa. **Dabayshu** waxay baralaato ka dhigtag qiyaastii 37,000 oo qof waxayna dili jirtay qiyaastii 1,700 oo qof sannad walba 1950yihii.

Cudurka Hib ayaa bari ahaa sababta kowaad ee bakteeriyyadiisa u keenta meninjaatis (meningitis) carruurta ka yar da'da 5 sano. Qiyaastii 15,000 oo qof ayaa u dhiman jirtay sannad kasta **gawracatada** kahor intaan tallaalku jirin. Qiyaastii 70,000 oo carruur ah ayaa isbitaalka loo dhigay sannadkii cudurka **rotavirus-ka**. **Cagaarshow B** ayaa u horseedi kara dhaawaca beerka iyo kansar 1 ilmo ah marka loo eego 4ta carruurta ah ee qaadda cudurka, iyo **tetanaha** ayaa dila 1 ilmo Sta cudurka qaadda.

Iyaga oo mahadd-naqa ay leeyihii taallalladu, cudurradan beryahan uma badnayn sidii waayadii horay ay ahaan jireen. Laakiin ma ayna baabi'in, wali. Qaarkood ayaa ku badan dalal kale, oo haddii aan ka joojino dalka wey ku soo noqon doonaan. Taas ayaa horay uga dhacday qaybo ka mid ah adduunka. Marka tirada tallaalku hoos u dhaco, tirada cudurrada yaa kor u kaca.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

Vaccine Information Statement (Interim)

42 U.S.C. § 300aa-26

11/16/2012

Office Use Only

Tallaallada carruurnimada ayaa ka hortagi kara **sideedan (8) cudur.**

1. GAWRACATO

Calaamadaha iyo astaamaha waxa ka mid ah balqan culus oo ku daboolma gudaha dalqada cunaha oo markaa neefsashada dhib u keeni kara.

Gawracatu waxay u horseedi kartaa dhibaatooyin neefsasho iyo wadnaha oo shaqadiisa gaba.

2. Tetano (Qufulanka-daanka)

Calaamadaha iyo astaamaha waxa ka midah muruqaha oo giigsama, badiyaana ah dhammaan jirka oo idil.

Cudurku wuxuu keeni karaa daanka oo adkaada, markaa dhibbanayaashu ma kala qaadi karaan afka ama wax ma liqi karaan.

3. Kix (Xliq-dheer)

Calaamadaha iyo astaamaha waxaa ka mid riiraxyo iyo qufac aad u daran oo aan kala go' lahayn kaas oo ilmaha sebiga ah dhib uga dhiga in uu wax cuno, cabbo, ama neefsado. Riiraxyadan is-daba jooggg ah ayaa haynaya toddobaadyo.

Cudurku wuxuu keeni karaa oof-wareen (pneumonia), qalal (ruxasho iyo dhaygag), dhaawac maskaxda ah iyo dhimasho.

4. HIB (*Haemophilus influenzae* nooca b)

Calaamadaha iyo astaamaha waxa ku jiri kara dhib xagga neefsiga ah. Xaaladaha fudud waxaa laga yaabaa in wax calaamado iyo astaamo ah uusan lahayn cudurku.

Hib wuxuu u horseedi karaa meninjaatis ama (caabuq ama infakshan ku dhaca maskaxda iyo waxa ku dhaaaran xangulaha laf-dhabarta); oof-wareen; caabuq gala dhiigga, isgoysyada xubnaha, lafaha, iyo waxa ku dhaaaran wadnaha; dhaawac maskaxda; iyo dhegabeeel.

5. CAGAARSHOW B

Calaamadaha iyo astaamaha waxaa ka mid ah daal, shuban iyo matag, joonis (maqaarka ama indhaha oo midabkoodu huruud noqdo), xanuun ah murqaha, isgoysyada xubnaha iyo caloosha. Laakiin badiyaa maba jiraan wax calaamado ama astaamo ah.

Cagaarshow B wuxuu u horseedi karaa beerka oo waxyelo gaarto, iyo kansarka beerka.

6. DABAYL (POLIO)

Calaamadaha iyo astaamaha waxaa ka mid noqon kara jirro hargab oo kale ah, ama wax calaamado iyo astaamo ahba maba jirayaan.

Dabayshu waxay keeni kartaa baralaato (aan dhaqaajin karin dhudhun ama lug).

7. CUDURKA PNEUMOCOCCAL (OOOF-WAREENKA)

Calaamadaha iyo astaamaha waxaa ka mid ah qandho, qarqar ama qamandhaco, qufac, iyo laab ama xabad xanuun.

Cudurka pneumococcal ayaa u horseedi karameninjaatis (caabuq ama infakshan ku dhaca maskaxda iyo waxa ku dhaaaran xangulaha laf-dhabarta), dhiigga oo caabuqa, dhagaha oo caabuqa, oof-wareen, dhegabeeel iyo dhaawac maskaxda.

8. ROTAVIRUS

Calaamadaha iyo astaamahawaxaa ka mid ah shuban biyo ah (mararka qaarkoodna daran), matag iyo qandho iyo calool xanuun.

Rotavirus wuxuu horseedi karaa fuuqbaxa (dehydration) iyo isbitaal dhigid.

Cudur kasta oo ka mid ah kuwan ayaa horseedi kara dhimasho.

Sidee ayay ku qaadaan dhallaanku cudurradan?

Badiyaa la dhaqanka carruurta ama dadka qaan-gaadinka ee cudurku hayo, mararka qaarkoodna ayna ogeynba inuu hayo cudurku. Hooyada leh cudurka Cagaarshow Bayaa waliba qaadsiin karta ilmaheeda markuu dhalanayo. **Tetanahaayaa jidhka ka gala meel jeexan ama dhaawac ah;** qof ka qof la iskuma gudbiyo.

Tallaallada Dhallaanka Caadiga Ah

Tallaalka	Tirada Qiyaasaha	Da'aha Lagu Tallnayo	Macluumaaad Kale
DTaP (gawracato, teetano, kixda ama xiiq-dheerta)	5	2 bilood, 4 bilood, 6 bilood, 15-18 bilood, 4-6 sano	Carruurta qaarkood waa in aysan qaadan tallaalka xiiq-dheerta. Carruurtan ayaa qaadan karta tallaalla loo yaqaan DT.
Cagaarshow B	3	Dhalashada 1-2 bilood, 6-18 bilood	Carruurta ayaa qaadan karta qiyaas dheeraad ah markay yihiiin 4 bilood tallaallada "iskujira" qaarkood.
Dabayl	4	2 bilood, 4 bilood, 6-18 bilood, 4-6 sano	
HIB (<i>Haemophilus influenzae</i> nooca b)	3 ama 4	2 bilood, 4 bilood, (6 bilood) 12-15 bilood	Waxa jira 2 nooc tallaal oo uu leeyahay cudurka Hib. Markay tahay hal nooc qiyaasta 6da bilood ayaan loo baahanayn
PCV13 (pneumococcal)	4	2 bilood, 4 bilood, 6 bilood, 12-15 bilood	Carruurta ka sii waaweyn ee leh cudurrada qaarkood ee joogtada ah ayaa waliba u baahan doona tallaalkan.
Rotavirus	2 ama 3	2 bilood, 4 bilood, 6 bilood	Ma aha irbad la isku duro, laakiin waa dhibco la liyo. Waxa jira 2 nooc tallaal oo uu leeyahay cudurka rotavirus. Markay tahay hal nooc qiyaasta 6da bilood ayaan loo baahanayn.

Annual flu vaccination is also recommended for children 6 months of age and older.

Taxaddarrada

Dhallaanka inta ugu badan ayaa si badbaado leh u qaadan karta tallaalladan. Laakiin dhallaanka qaarkii ma aha inay qaataan tallaallada qaarkood. Dhakhtarkaaga ayaa kaa caawin doona arrinta go'aansigeeda.

- Ilmaha waligii ku yeeshay ficol-celin daran, sida ficol-celin xasaasiyad nolosha-halis galisa, kadib qiyaas tallaal la siiyay waa inayna qaadan qiyaas kale oo tallaalkaas ah. *U sheeg dhakhtarkaaga haddii u ilmahaaguu ku leeyahay xasaasiyado daran, ama u ku yeeshay ficol-celin daran kadib markuu qaatay tallaal mar hore.* (Ficol-celinta daran ee lagu yeesho tallaalladaayaan naadir ah.)
- Ilmaha buka maalinta ballanta ayaa laga yaabaa in loo sheego in la keeno mar kale.

Kala hadal dhakhtarkaaga . . .

- . . . kahor intuuna qaadantallaalka **DTaP**, haddii u ilmahaagu waligii ku yeeshay ficol-celintan oo kale kadib qaadasho qiyaas DTaP:
  - Uu cudur kaga dhacay maskaxda ama habdhiska dareenka 7 maalmood gudahood,
  - Oohin aan kala go' lahayn 3 saac ama ka badan,
  - Qalal ama suuxitaan,
  - Qandho ka badan 105°F.
- . . . kahor intuuna qaadantallaalka **Dabaysha (Polio)**,haddii u ilmahaagu waligii ku yeeshay xasaasiyad nolosha-halis galisa antibaayotigga neomycin, streptomycin ama polymyxin B.
- . . . kahor intuuna qaadantallaalka **Cagaarshow B**, haddii u ilmahaagu waligii ku yeeshay xasaasiyad nolosha-halis galisa qamiiriyyaha (yeast).
- . . . kahor intuuna qaadantallaalka **Rotavirushaddii** u ilmahaagu leeyahay:
  - SCID (Calaamadaha Daran ee Yaraanshaha Habka Daafaca Aadanaha)
  - Nidaamka difaaca jidhkiisu diciif u yahay sababa kasta ha noqotee,
  - Dhibaatooyin dheefshiidka,
  - Dhowaan lagu shubay dhiig amax wax dhiigga la xiriira,
  - Waligii uu ku dhacday intussusception (nooc ah mindhicir xiran lagu daweyo isbitaali).
- . . . kahor intuuna qaadan tallaal **PCV13amaDTaP** haddii uu ilmahaagu waligii ku yeeshay ficol-celin-daran tallaal kasta oo uu kuu jiro diphtheria toxoid (sida DTaP).

Halista

Tallaallada ayaa sababi kara saamayno soo raaca, sida dawo kasta oo kale.

Intooda ugu badan ficolcelinta ayaa sahalah: damqasho, guduudasho ama barar ah goobta duritaanka laga siiyay; am qandho hoose. Taasi waxay ku dhacdaa l ilmo 4tiiba. Waxay soo baxaan isla markaaba kadib duritaanka oo waxay ku baaba'aan hal ama laba maalmood.

Ficolcelinta kale: Tallaallada carruurinmada ee gooni ahaantooda ah ayaa lala xidhiidhiyaya dhibaatooyin kale oo aan darnayn, ama kuwo dhexdhedaad ah ama daran.

Tallaalka DTaP

Dhibaatooyin Aan Darnayn: Qancin la'aanta (illaa l ilmo 3 diiba); daal ama cunto xumo (illaa l ilmo 10 kiiba); matag (illaa l ilmo 50 kiiba); gacanta ama lugta dhan oo bararta muddo ah 1-7 maalmood (illaa l ilmo 30 kiiba)-badanaaba kadib qiyaasta tallaal ee 4aad ama Saad .

Dhibaatooyinka Dhexdhedaadka ah: Suuxdin ama Qalal (l ilmo 14,000 kiiba); oohin aan kala go' lahayn 3 saac ama ka badan (illaa l ilmo 1,000 kiiba); qandho ka badan 105°F (illaa l ilmo 16,000 kiiba).

Dhibaatooyinka daran: Suuxdin (qalal) muddo dheer jira, kooma (suuxitaan aan laga soo kicin), miyir-qabka oo is-dhima, waxaa kale oo laga warbixiyay dhaawac maskaxeed joogta ah. Maadaamaa ay dhibaatooyinkani dhif iyo naadir yihii n ma hubno in tallaalku keenay ama iskood iskaga dheceen.

Tallaalka Dabaysha /Tallaalka Cagaarshowga B /Tallaalka Hib

Tallaaladan laguma sheegin dhibaatooyinka fudud oo kale, ama dhibaatooyin dhexdhedaad ah ama daran.

Tallaalka Pneumococcal

Dhibaatooyin Aan Darnayn: Markii daraasadda lagu samaynaayay tallaalka, carruurta qaarkood waxay noqdeen xasilooni la'aan ama lulmo ayaa qabatay ama cunto xumo ayay yeesheen.

Tallaalka Rotavirus

Dhibaatooyin Aan Darnayn: Cartuurta qaata tallaalka rotavirus ayaa woxoogaa ay u badan tahay inay ka xanaaq bataan ama u ku dhaco shuban iyo matag fudud marka loo eego cartuurta kale. Tani waxay dhacdaa toddobaadka ugu horreeca ee kadib markay qaataan qyaas tallaalka ah.

Dibaatooyinka Daran Daraasadaha qaarkood ayaa muujiyey in ay waxooga yar kordhiso xaaladaha midhicir xiranka (intussusception) toddobaad gudaheed kadib qiyaasta ugu horreysa ee tallaalka rotavirus. Illaa hadda, koradhkan laguma arag Markaynka gudahiisa, laakiin lagama reebi karo. Haddii halistaa isku midka ahi jiri lahyd, waxa aanu fili lahayn in la arko l illaa 3 dhallaan ah marka loo eego 100,000 inay yeeshaan intussusception (midhici xiranka) gudaheeda hal usbuuc kadib qiyaasta tallaalka.

Maxaa dhacaya haddii ilmahaygu qabo dhilbaato daran?

Maxaa illa habboon inaan u flirsado?

U fiirso wixii kasta ee adiga ka wewelsiyya, sida calaarnadaha Fal-celinta xasaasiyadda (alerjiga) daran, qandhada aad u sareysa, dabeeccadda isbeddelaysa. Calaarmadaha ficolcelinta xasaasiyadda daran waxaa ka mida xasaasiyad jidhka ah, waji iyo cune barar, neefta oo ku qabata, wadnaha oo degdeg kuu garaaca, dawakhaad, tabcaanimo. Taasi waxay bilaabmi doontaa dhowr daqiiqo illa dhowr saacadood kadib tallaalka.

Maxaan sameeyaa?

- Haddii aad u maleyso inay tahay jidh-diidmo xasaasiyadda daran am xaalad degdeg ah oo aan la sugi karin u wac 9-1-1 ama qofka gee isbitalka kuugu dhow. Haddii kalese, u wac dhakhtarkaaga.
- Markaa waxa ka dambeeya, ficolcelinta waa in waxbixin laga siyyaa Dhacdada Daran ee Tallaalka (VAERS). Dhakhtarkaaga ayaa xereyn kara warbixintan, ama adiga laftaada ayaa sidaas samayn kara adiga oo u mara degelka VAERS ee ku yaal www.vaers.hhs.gov, ama waca 1-800-822-7967.

VAERS waxa kaliya ee loogu talagalay in looga warbixiyof falcelinta. Iyagu ma bixiyaan talo caafimaad.

Barnaamijka Magdhawga Dhaawaca Tallaalka Qaranka

Barnaamijka Magdhawga Dhaawaca Tallaalka Qaranka (VICP) waxaa la abuuray badhtameeyihii sannadkii 1986. Dadka rumaysan inuu tallaalku waxyeello u geystay waxay wax ka ogaan karaan barnaamijka iyo sida loo xereyanayo wax sheegashada iyaga oo waca 1-800-338-2382 ama iyaga oo booqda degelka VICP ee ku yaal www.hrsa.gov/vaccinecompensation.

Wixii macluumaad dheeraad ah

- Weydiiso dhakhtarkaaga ama hawl-yaqaan kale oo daryeel-caafimaad. 1-888-767-4687
- Wac waaxda caafimaadka deegaankaaga ama gobolkaaga.
- La Xiriir Xarumaha Xakamaynta iyo Kahortaggaa Cudurrada (CDC):
  - Waaad wacdaa 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ama
  - Booqo bogga internetka ee CDC oo ku taal www.cdc.gov/vaccines